

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoP/7/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8312208029
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8312208029.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci starostlivosti súdu o mal. S. N., nar. XX. XX. XXXX a mal. S. N., nar. XX. XX. XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Humennom, pracovisko Snina, deti rodičov S. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom N., I. X a S. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. XXX o návrhu otca o zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 09. 01. 2013, č. k. 19P 257/2012-91 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Humenné (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom návrh otca o zníženie výživného zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie odôvodnil zistením, že k poslednej úprave výživného pre mal. deti došlo rozsudkom Okresného súdu Humenné zo dňa 17. 02. 2011, sp. zn. 15C 9/2011, ktorým súd rozviedol manželstvo rodičov a mal. deti zveril do osobnej starostlivosti matke. Bola schválená dohoda rodičov o výške vyživovacej povinnosti zo strany otca, podľa ktorej je otec povinný prispievať na výživu mal. S. sumou 90 Eur mesačne a na výživu mal. S. sumou 80 Eur mesačne. V čase poslednej úpravy výživného otec mal. detí pracoval ako hasič v X. s čistým mesačným príjmom 747 Eur. Okrem mal. detí pochádzajúcich z manželstva mal vyživovaciu povinnosť aj k dcére S. N., nar. XX. XX. XXXX vo výške 40 Eur mesačne. V tom čase matka bola na materskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok v čase od 10. 10. 2008 do 17. 08. 2012, pričom výška príspevku od 17. 04. 2011 predstavovala 256 Eur mesačne a od 17. 04. 2011 výška príspevku predstavovala 194,70 Eur mesačne. Od 08. 01. 2011 bol matke priznaný invalidný dôchodok vo výške 280 Eur mesačne. Zníženia výživného sa otec v predmetnom konaní domáhal z dôvodu zníženia jeho príjmu (o 100 Eur mesačne oproti predchádzajúcej úprave výživného). Zmena v pomeroch na strane otca nastala aj v súvislosti s tým, že cestuje za deťmi (z K., okres N. Y., do N.), kde si musí zabezpečiť ubytovanie na vlastné náklady, ktoré s cestovným predstavujú 50 - 70 Eur mesačne. Po rozvode manželstva si otec vzal úver 400 000 Sk, ktorý spláca po 100 Eur mesačne, pretože ešte za trvania manželstva zbúral starší rodinný dom s úmyslom postaviť pre rodinu nový dom. V súčasnosti otec dom stavia pre seba a byt, v ktorom v súčasnosti býva po vystavení domu predá. Otec má zdravotné problémy s chrbticou a potrebuje si doplácať na lieky. Matka až do augusta 2012 poberala rodičovský príspevok, k tomu poberala aj invalidný dôchodok. V súčasnosti matka je na invalidnom dôchodku, ktorého výška podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 08. 12. 2011 predstavuje 290,80 Eur mesačne. Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Humennom vyplýva, že od augusta

2012 prestala poberať rodičovský príspevok 194,70 Eur mesačne, a preto príjem matky v porovnaní s príjmom, ktorý dosahovala v čase posledného rozhodnutia o výživnom o sumu rodičovského príspevku poklesol. Na strane mal. detí došlo k zvýšeniu nákladov v súvislosti s nástupom oboch mal. detí do materskej školy, ktorú začali navštevovať v školskom roku 2011/2012. Matka má zvýšené náklady aj v súvislosti so zdravotnou starostlivosťou o mal. detí, ktoré sú alergičky, mal. S. má aj astmu, a preto je potrebné doplácať im za lieky po 12 Eur mesačne. Matka sama znáša aj náklady na bývanie v celkovej výške 267,40 Eur mesačne. Otec tak, ako v čase rozvodu manželstva, aj v súčasnosti je zamestnaný ako hasič v X.. Jeho čistý mesačný príjem za obdobie január - august 2012 predstavoval 695 Eur mesačne. Do januára 2012 otec poberal aj daňový bonus na deti 41,02 Eur mesačne tak, že jeho súčasný čistý mesačný príjem je oproti príjmu v čase rozvodu manželstva nižší celkom o sumu 52 Eur. Otec má naďalej vyživovaciu povinnosť aj k dcére S., ktorá bola zvýšená zo sumy 40 Eur mesačne na sumu 100 Eur mesačne od 01. 03. 2011. Otec pred súdom potvrdil, že sám pre seba dokončuje rodinný dom, ktorú skutočnosť treba považovať za zabezpečenie si nadštandardného bývania, čo nemôže byť na úkor výživného pre mal. deti. Jeho celkové majetkové pomery neodôvodňujú výživné pre mal. deti znížiť. Preto s poukazom na ust. § 75 ods. 1 a ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine dospel súd prvého stupňa k záveru, že na strane otca nedošlo k takej výraznej zmene v pomeroch, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného, a preto v súlade so záujmom mal. detí súd návrh otca na zníženie výživného zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p..

Otec v odvolaní uviedol, že jeho príjem v čase rozvodového konania predstavoval 740 Eur, v súčasnosti predstavuje 640 Eur mesačne. Výživné na prvú dcéru v čase rozvodového konania platil vo výške 40 Eur mesačne, v súčasnosti platí 100 Eur mesačne. Nie je pravdou, aby jediným príjmom matky bol invalidný dôchodok, lebo je konateľkou a spoločníčkou v troch firmách, kde pracuje ako hlavná účtovníčka. V opačnom prípade by si nedovolila platiť právnych zástupcov v iných súdnych sporoch. Na pojednávaní bol otec ochotný uzatvoriť dohodu na nižšiu sumu výživného. Zdôraznil, že o deti má záujem, navštevuje ich a berie ich aj k sebe, čo predstavuje zvýšenie nákladov. Pokiaľ stavia rodinný dom, je to investícia do budúcnosti pre deti, nie je to žiaden nadštandard bývania. Jeho mesačný príjem predstavuje 640 Eur, ale výdavky predstavujú 967 Eur. Výdavky mesačne pozostávajú z výživného: 130 + 90 + 80 Eur, inkaso: 100 Eur, strava: 150 Eur, pôžička: 100 Eur, cestovné náklady: 50 Eur, odbory v zamestnaní: 7 Eur, telefón: 35 Eur, ošatenie: 30 Eur, návšteva detí, cesta, ubytovanie: 100 Eur, hygienické potreby: 20 Eur, údržba auta: 60 Eur, lieky: 15 Eur. Preto, ak chce naďalej udržiavať kontakt s deťmi a podieľať sa na ich výchove, potrebuje sám žiť a nemôže žiť z úverov. Motorové vozidlo, ktoré vlastní je tiež po živnosti, ale potrebuje ho na cestu do zamestnania a za deťmi. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Kolíznym opatrovníkom k odvolaniu otca navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Matka sa k podanému odvolaniu otca nevyjadrila.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnutý rozsudok, spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) s oznámením termínu vyhlásenia rozhodnutia na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie. V dostatočnom rozsahu preskúmal zistený skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil aj správny právny záver. Odvolací súd si v plnom rozsahu osvojil aj skutkové zistenia, súdu prvého stupňa. Dôvody preskúmaného rozsudku, s ktorými sa odvolací súd plne stotožňuje (§ 219 ods. 1 O. s. p.), odvolací súd vzhľadom na obsah podaného odvolania považuje za podstatné doplniť len nasledujúcimi skutočnosťami.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 159 ods. 3 určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. Zákon však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať. Ust. § 163 O. s. p. výslovne umožňuje zmenu rozsudku odsudzujúceho na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo plnenie v splátkach, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Pritom nie je rozhodujúce, či ide o plnenie vyživovacej povinnosti určenej súdom alebo o plnenie dohody.

Hmotnoprávna podmienka zmeny súdneho rozhodnutia o výživnom je upravená v ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré citoval vo svojom rozhodnutí súd prvého stupňa. Podľa tohto ustanovenia dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Aby súd teda mohol vo veci výživného rozhodnúť inak, nevyhnutnou podmienkou je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli zdôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia pôvodného rozsudku. Nestačí len úvaha o tom, že je doterajšie výživné vysoké alebo nezodpovedajúce schopnostiam a možnostiam povinného otca. Pokiaľ by súd nemal preukázanú zmenu pomerov a rozhodol by o zmene výšky vyživovacej povinnosti, išlo by o neprípustné preskúmavanie a reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia.

Súd v rámci konania o návrhu na zníženie výživného nie je oprávnený preskúmať správnosť či primeranosť určenia výšky výživného predchádzajúcim rozhodnutím. Právne relevantným o podanom návrhu je len to, či sa výrazne, trvalo, nie krátkodobo alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávnených mal. detí, alebo na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

V tejto súvislosti je treba zdôrazniť, že v zmysle ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine sa vždy pri zmene pomerov prihliada aj na vývoj životných nákladov.

V súvislosti s nárastom veku mal. dcér došlo nepochybne k zvýšeniu ich výdavkov. Mal. deti začali navštevovať predškolské zariadenie, čím došlo objektívne k nárastu zvýšených potrieb. Pre predmetné konanie je teda dôležité, že nejde o rozhodovanie o vyživovacej povinnosti po prvýkrát, a preto správne sa v konaní súd prvého stupňa zaoberal tým, či došlo k takej závažnej podstatnej zmene pomerov na strane oprávnených mal. detí alebo povinného rodiča, ktorá môže privodiť zmenu predchádzajúceho rozhodnutia.

Predchádzajúca úprava výživného zo strany otca pre mal. deti bola realizovaná rozsudkom Okresného súdu Humenné zo dňa 17. 02. 2011, č. k. 5C 9/2011-39. V čase predchádzajúcej úpravy boli mal. deti v celodennej starostlivosti u matky, ktorá poberala rodičovský príspevok 194,70 Eur mesačne, k tomu poberala invalidný dôchodok 280 Eur mesačne. Otec bol zamestnaný na Krajskom riaditeľstve Hasičského a záchranného zboru v K. s príjmom 747 Eur mesačne. Od tohto rozhodnutia došlo k zmene pomerov v tom, že v školskom roku 2011/2012 začali mal. deti navštevovať predškolské zariadenie, matka je naďalej invalidnou dôchodkyňou a výška invalidného dôchodku predstavuje 290,80 Eur mesačne. Otec naďalej pracuje u toho istého zamestnávateľa, pričom došlo k poklesu príjmu otca o 52 Eur (zo sumy 747 Eur mesačne sa znížil príjem otca na sumu 695 Eur mesačne). K námietke otca, že matka okrem invalidného dôchodku má príjem, lebo je konateľka a spoločníčka v troch firmách, kde je zamestnaná ako hlavná účtovníčka, odvolací súd zohľadnil, že matka svojou osobnou starostlivosťou o mal. deti vyvažuje plnenie výživného. Pri určovaní konkrétneho rozsahu výživného je potrebné vychádzať predovšetkým z toho, aká peňažná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako je šatstvo, bielizeň, obuv, nájomné za byt, ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t. j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov.

Otec mal síce zmenu pomerov v tom, že došlo k poklesu jeho príjmu o 52 Eur, na druhej strane objektívne vzrástli náklady mal. detí, ktoré začali navštevovať predškolské zariadenie.

K odvolacím námietkam otca, odvolací súd zároveň poznamenáva, že výživné na mal. dieťa má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Otec si musí uvedomiť, že výživné a jeho plnenie je prednostnou pohľadávkou, ktorá má prednosť pred plnením akýchkoľvek pohľadávok zo strany otca (pôžička, údržba auta, telefón).

Výška výživného pre mal. S. 90 Eur mesačne a pre mal. S. 80 Eur mesačne, tak ako bola určená posledným rozhodnutím zodpovedá aj pravidlám vyplývajúcim z ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p. tak, že vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania podľa výsledku, lebo ide o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.